

Digitalizace: Konektivita regionů

**Jak rozvíjet rychlý a stabilní internet ve městech a obcích
České republiky?**

Executive Summary

2019

Zpracovatel: CEVRO Institut, Jungmannova 17, 110 00, Praha 1.

Autorský kolektiv: Michal Hejl, Petr Koblouš, Josef Šíma

Editor: Aleš Rod

Executive Summary

- Internet čeká masivní rozvoj přenesených dat. V období 2017-2022 se objem přenášených dat na internetu více než ztrojnásobí. V oblasti internetového hraní objem přenesených dat zvýší devětkrát. Rychlost širokopásmového připojení se zdvojnásobí.
- Strategie Vlády ČR počítá s rychlým a kvalitním internetem na celém území. Klíčový dokument, Digitální Česko, generuje velký důraz na větší centralizaci a koordinaci. V oblasti infrastruktury strategie potvrzuje velkou důležitost vybudování dostatečně rychlého a stabilního internetového připojení.
- V oblasti budování internetové infrastruktury je možné detekovat dvě základní bariéry: Zdlouhavé a administrativně náročné stavební řízení (I) a nedostatečná spolupráce obcí a měst s poskytovateli internetového připojení (II). Zatímco problém I do jisté míry řeší novela příslušné legislativy, problém II vyplývá z nedostatečného důrazu představitelů obcí a měst na tuto naprosto zásadní oblast konkurenceschopnosti české ekonomiky, jež bude na internetu a přenosu dat stále více závislá.
- Výbornou praxí odstraňující bariéry při výstavbě veřejné infrastruktury pro síť internetu budoucí generace představuje Memorandum pro rychlý internet Nad Prahou, v němž se obce zavazují ke spolupráci s investory internetových sítí a poskytovateli internetu.
- Cesta k rychlému internetu v obcích vede přes pět bodů, které je možné brát jako doporučení:
  1. Koordinujte důsledně stavební práce ve své obci a informujte o nich poskytovatele internetu: Jakékoliv stavební práce v obci mohou plnit i sekundární cíle, tím šetřit náklady a nutné výluky v užívání veřejného prostoru. Příkladem sekundárního využití stavebních prací je právě budování infrastruktury pro rychlý internet při jakékoliv developerské činnosti, opravě silnice, budování kanalizace nebo údržby obecního majetku.
  2. Zajímejte se o dění v okolních obcích: Vyměňujte si informace. Pokud se nějaký poskytovatel rozhodne vybudovat rychlé připojení v sousední obci, jedná se o ideální příležitost pro to, aby ke stejnému kroku došlo i v okolních obcích. Díky sdílení informací je možné také využít možnosti projektového financování, ať již ze státního rozpočtu nebo strukturálních fondů EU.
  3. Zjistěte poptávku po internetu ve vaší obci: Pokud ve vaší obci vysokorychlostní připojení nemáte, pokuste se zjistit poptávku a tyto informace sdílejte s poskytovateli internetu. V případě vyšší poptávky bude daleko snazší přesvědčit poskytovatele, aby infrastrukturu vybuodoval na vlastní

náklady, nebo se na přípravě projektu podílel svými znalostmi a zkušenosti z dobré praxe (např. pro žádost o čerpání grantu či dotačního titulu).

4. Informujte obyvatele své obce o možnosti využívat internet: V případě realizace projektu obyvatele o nové možnosti internetového připojení informujete ještě před začátkem stavby a umožníte jim tím reagovat na vzniklou příležitost v dostatečném předstihu, respektive jim srozumitelně vysvětlíte možnost participace na rychlém připojení k internetu po dokončení projektu.
  5. Nespoléhejte se na jednoho poskytovatele internetu: Pokud budete aktivně řešit připojení obce k rychlému internetu, určitě narazíte na více poskytovatelů. Umožněte docílit spolupráce s co největším počtem z nich. Tak docílíte nejen možnosti realizovat výhody obyvatelům (spotřebitelům) z tržní konkurence, ale zajistíte stabilitu a udržitelnost rychlého internetu v obci i v případě, že by byl některý poskytovatel nucen omezit činnost v dané oblasti.
- Pro zjištění preferencí uživatelů internetu byly použity výsledky dotazníkového šetření Optický internet 2019 společnosti Kantar. Vyplynou z nich následující faktory:
    - Naprostá většina (89 %) tázaných soudí, že je důležité mít přístup k rychlému internetovému připojení.
    - Dotazovaní se spokojují s výrazně nižší rychlostí, než kterou požaduje Evropská unie ve své regulační aktivitě v dané oblasti. Tato situace je však spíše konsekvencí toho, že si lidé pod rychlostí vyjádřenou v Mbit/s nedovedou nic konkrétního představit a nedokáží tím pádem posoudit, zda konkrétně vyjádřená rychlost uspokojuje jejich preference nyní, natož v budoucnu.
    - Jen čtvrtina respondentů ví, jakou rychlost má jejich internetové připojení.
    - V oblasti zajištění rychlého internetu ve spolupráci s obcemi a městy respondenti deklarují, že mají o témata zájem, ale mají z naprosté většiny nedostatek informací. Například jen cca čtvrtina tázaných je dostatečně informovaná od obce v tématech souvisejících s aktivitou obce v oblasti zajišťování a zlepšování internetového připojení.
    - Téma výstavby infrastruktury ICT není zatím ze strany obcí směrem k obyvatelům příliš dobře uchopená, jen 17 % respondentů totiž uvádí, že se setkali s informacemi od obecního úřadu k tomuto tématu.
    - 40% respondentů se domnívá, že se obec stará o udržení současné kvality internetového připojení, ale ohledně péče o budoucí připojení již panuje větší

skepse – o aktivitách obce v této oblasti je přesvědčena jen necelá třetina obyvatel.

- 37 % obyvatel si myslí, že místní samospráva má významný vliv na dostupnost internetu v dané obci. Pouhých 9 % respondentů se však někdy obrátilo na zástupce obce se žádostí o zlepšení kvality internetového připojení. Naopak na poskytovatele internetového připojení se se stejnou žádostí obrátilo 45 % tázaných.
- Z oblasti připojení k internetu v České republice je možné vypíchnout následující klíčová data:
  - Podle posledních údajů Českého statistického úřadu z roku 2018 má přístup k internetu 80,5 % českých domácností, naprostá většina z nich (79 %) má k dispozici vysokorychlostní připojení.
  - Z nejnižšího kvantilu, tedy 20 % nejhudších domácností, je k internetu připojena pouze polovina domácností. To samozřejmě implikuje sníženou dostupnost k informacím a službám, které mohou do jisté míry pomoci zlepšit životní situaci těchto obyvatel.
  - Poměrně překvapivá je distribuce přístupu k internetu dle velikosti sídel. To implikuje, že rozdíl mezi městy a venkovem je kupodivu poměrně malý (81,7 % u sídel nad 50 % obyvatel ku 76,8 % u sídel pod 2 tisíce obyvatel).
  - V oblasti přístupu k internetu a užívání internetu existují velké rozdíly. Rozestup mezi Prahou (74,1 % obyvatel se připojí denně nebo skoro denně) a Ústeckým krajem (55,2 % se připojí denně nebo skoro denně) činí 34 %.
  - Největší podíl domácností je připojen na internet prostřednictvím Wi-Fi poskytovatelů, ADSL (18 %), stále oblíbenějšího připojení prostřednictvím rychlých optických vláken (15 %) a poskytovatelů kabelové televize (13 %).
  - V evropském srovnání se Česká republika nachází pod průměrem v počtu připojených domácností. Průměr EU (87 %) a České republiky (80,5 %) implikuje přetrvávající osmiprocentní rozdíl v přístupu k internetu, který je nutné odstraňovat systematickými investicemi do infrastruktury a také edukací těch domácností, které zatím neumí přidanou hodnotu využití internetu docenit.
  - Významné rozdíly ve využívání internetu generuje dosažené vzdělání. Zatímco u vysokoškoláků přesahuje podíl pravidelného využití internetu devět z deseti osob, u lidí se základním vzděláním jsou to pouze zhruba tři z deseti osob.

- Největší podíl obyvatel (73 %) se na internet připojuje prostřednictvím notebooku, jenž v jistém smyslu supluje roli stolního počítače. Stolní počítač se umístil na druhém místě (59 %).
- Každý rok stoupá počet chytrých telefonů ve společnosti a pro řadu lidí se telefon, případně tablet stává hlavním přístupovým bodem k internetu. Aktuálně telefon pro přístup na internet používá cca 60 % obyvatel.
- Z pohledu infrastruktury fixního internetu, která by měla přenosům velkých objemů dat dominovat, je mobilní internet komplementárním statkem – oba dva typy připojení by se měly vzájemně doplňovat, nikoliv spolu soupeřit o výhradního uživatele.
- Podle provedené studie společnosti Seznam.cz je rychlost, se kterou se Češi připojují na internet, v 84 % případů nižší než 10 Mbit/s. Ještě horším zjištěním je to, že ve všech krajích včetně hlavního města má nadpoloviční většina uživatelů reálnou rychlost připojení nižší než 5 Mbit/s. Právě tento aspekt představuje zásadní bariéru v rozvoji větší míry distribuce ekonomické aktivity prováděné s využitím ekonomické aktivity do regionů – absence rychlého a stabilního internetu vytváří požadavek jezdit fyzicky do místa zaměstnání i v takových pozicích, u kterých to teoreticky vůbec není potřeba.